

BUDEME SI SPOLU HRÁT, NOVÉ VĚCI POZNÁVAT.

Školní vzdělávací program

Školní družina při Základní škole Sokolov, Křížíkova 1916

Platnost od: 2. 9. 2024

V Sokolově 30.08.2024

Náš vzdělávací program je sestaven na jeden školní rok. Výběr jednotlivých činností umožňuje vychovatelkám reagovat na změny a aktuální skladbu účastníků v jednotlivých odděleních.

Nabízíme účastníkům pravidelnou zájmovou činnost oddělení, spontánní aktivity, odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování. Provozní doba školní družiny je od 6,00 do 16,00 hod s tímto časovým harmonogramem činností:

6,00 – 8,00	individuální práce s účastníky, spontánní aktivity
11,40 – 12,30	příchod účastníků do ŠD, hygiena, oběd
12,30 – 13,00	odpočinkové činnosti
13,00 – 13,45	řízené hry
13,45 – 14,45	zájmové činnosti, vycházka, didaktické hry
14,30 – 15,00	hygiena, svačina
15,00 – 16,00	individuální práce s účastníky, spontánní aktivity

Školní družina má k dispozici dvě stálá oddělení. V odděleních jsou koberce, odpovídající nábytek, stolní hry, stavebnice, příruční knihovny, pomůcky, nástěnky. Dále ŠD ke své činnosti využívá školní kuchyňku, tělocvičnu, knihovnu a školní hřiště.

Všechny vychovatelky sledují možnosti, jak vybavení ŠD zlepšovat a doplňovat.

Pedagogické působení zajišťují dvě plně kvalifikované vychovatelky se zaměřením na tělesnou výchovu. Průběžně se zúčastňují dalšího vzdělávání a doplňují si své znalosti samostudiem.

Všechny pracovnice ŠD jsou před začátkem školního roku poučeny o dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Před každou jednorázovou akcí proběhne potřebné poučení a následně vychovatelky poučí zúčastněné účastníky.

Do školní družiny jsou žáci přijímáni na základě písemné přihlášky, kterou předají vedoucí vychovatelce. O konečném zařazení žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy podle těchto kritérií:

- 1) přijímání jsou žáci PT a 1. – 5. ročníku
- 2) přednost mají žáci nižších ročníků
- 3) přihlášky jsou posuzovány individuálně.

Odhlášení probíhá opět na základě písemné žádosti zákonného zástupce.

Zákonní zástupci účastníka, který navštěvuje školní družinu, jsou povinni hradit úplatu za školské služby. Podrobnější podmínky úhrady stanovuje Vnitřní řád školní družiny.

Účastníkům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění věnována průběžná zvláštní pozornost. Forma podpory bude realizována podle doporučení příslušného poradenského zařízení.

Pro rozvoj talentovaných jedinců bude školní družina hledat další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

Zájmové vzdělávání naší školní družiny směřuje k naplnění obecných cílů daných školským zákonem. Jedná se o rozvoj účastníka, jeho učení a poznání, osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Prostřednictvím svých činností školní družina zároveň také posiluje a rozvíjí kompetenci k učení, kompetenci k řešení problémů, komunikativní kompetenci, sociální a interpersonální kompetenci, občanskou kompetenci a kompetenci k trávení volného času.

Obsah vzdělávacího programu je rozdělen do pěti tematických celků, přičemž každý celek se snaží o naplnění již konkrétních cílů.

- 1) Místo, kde žijeme: účastníci budou poznávat okolí svého bydliště, nejbližší okolí školy a školu jako takovou, budou seznamováni s pravidly silničního provozu, dopravními značkami.
- 2) Lidé kolem nás: tady si budeme osvojit zásady vhodného chování a jednání, poznávat základní lidská práva a povinnosti, účastníci si budou ujasňovat funkci členů rodiny, důležitost kladného vztahu ke kamarádům a spolužákům, seznámí se s hodnotou peněz a s důležitostí zachování tradičních svátků.
- 3) Jak se správně chovat: už název napovídá, že se účastníci budou učit naplňovat pravidla slušného chování, upevňovat kladný vztah k osobním, ale i zapůjčeným věcem.
- 4) Rozmanitosti přírody: tady půjde o vytváření kladného vztahu k přírodě a zvířatům, pozorování přírodních jevů, prohlubování schopností využívat přírodní materiály.
- 5) Člověk a jeho zdraví: účastníci si budou upevňovat znalosti hygienických návyků a pravidel správné péče o zdraví.

1. Místo, kde žijeme

NÁŠ DOMOV

U nás doma	- vyprávíme si o životě naší rodiny - kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný čas - ptáme se, co kdo dělá v našich rodinách (kresba, malba)
Náš dům	- popisujeme domy, v nichž bydlíme, a jejich zařízení - stavíme náš dům ze stavebnicových dílů - stavíme si ideální dům, v němž bychom chtěli v budoucnosti bydlet
<u>ŠKOLA</u>	
Naše škola není bludiště	- procházíme školou a představujeme si, že je bludištěm, v němž se orientujeme - pátráme, co skrývají odborné pracovny a kabinety naší školy - povídáme si s ředitelem naší školy na téma: Jak se řídí škola - zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje (setkáváme se s nepedagogickými zaměstnanci naší školy) - zamýšlíme se nad tím, co je v naší škole hezké, a co bychom rádi změnili - projektujeme ideální třídu, která by se nám líbila, a návrhy výtvarně zpracujeme - zdobíme školní družiny - povídáme si o cestě do školy a domů, ptáme se na bezpečnost cesty
Chodec, cyklista	- zajímáme se o dopravní značky v okolí, procházíme okolí a určujeme jejich význam - při vycházce sledujeme dodržování pravidel silničního provozu - soutěžíme ve znalosti dopravních značek a předpisů - vyrábíme si dopravní značky - výtvarně znázorňujeme různé dopravní prostředky - hrajeme si na přepravu vlakem, autobusem, jsme v roli cestujícího, řidiče, revizora atd. - vyrábíme dopravní pexesa - upevňujeme znalosti pravidel o bezpečnosti

NAŠE OBEC, NAŠE MĚSTO

Obec, v níž žijeme

- na vycházkách poznáváme okolí školy
- kreslíme a malujeme místa, kde je nám dobře, kam rádi chodíme (hřiště, kino, přírodní koutek)
- společně výtvarně zobrazujeme naši školu
- vymýšlíme, jak by mohlo vypadat ideální město – kolektivní skládanka z obrázků nebo ze stavebnic
- hrajeme si na průvodce městem, popisujeme, jak a kam se hosté dostanou
- hrajeme si na návštěvníky města, kteří se ptají, co je zde zajímavého
- seznamujeme se s posláním knihovny, pošty, lékárny
- na vycházkách si povídáme, kde v našem městě pracují policisté, hasiči atd.
- kreslíme, čím bychom chtěli být, hledáme zdůvodnění, proč jsme si vybrali dané zaměstnání

Ztráty a nálezy

- představujeme si, jak bychom se zachovali, kdybychom se ztratili
- zamýšlíme se, co bychom učinili, kdybychom našli ztraceného kamaráda
- hrajeme si na ztráty a nálezy (našli/ztratili jsme peněženku, klíče apod.)

Cesta do knihovny

- jdeme navštívit školní knihovnu
- ptáme se knihovnice na nejvíc půjčované knížky
- besedujeme o naší nejoblíbenější knížce
- diskutujeme o našich nejoblíbenějších hrdinech
- z různých materiálů tvoříme oblíbené postavičky
- vyrobíme obal na knihu, záložku
- vymýšlíme krátké příběhy s ilustracemi
- čteme pověsti našeho regionu

ZA HUMNY

- besedujeme o zajímavostech okolí města
- seznamujeme se s mapovými značkami
- soutěžíme ve vyhledávání značek na mapách
- podle informací z knih připravujeme trasu výletu
- prstem po mapě navštěvujeme známá místa naší země
- vyprávíme o nich
- kde bych chtěl žít a proč
- kam bych se chtěl podívat a proč

TRADICE NAŠEHO MĚSTA

Masopust

- vyprávíme, co jsou masopustní zvyky
- vyrábíme si masopustní masky
- pořádáme dětský karneval

- vyzdobíme družinu nejlepšími maskami
- Vítáme jaro
- co je Morena
 - besedujeme o tradicích a zvycích týkajících se jara
 - výtvarně znázorňujeme jaro

2. Lidé kolem nás

RODINA

- Vizitka naší rodiny
- představujeme povolání našich rodičů
 - pantomimicky znázorňujeme, kreslíme
- Do rodiny patří také dědeček a babička
- povídáme si o našich prarodičích
- Den matek
- besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky
 - vyrábíme dárky pro radost maminkám
- Co vyprávěly peníze
- besedujeme o plýtvání penězi, jídlem, energií
 - ptáme se, jak můžeme šetřit
 - vyrábíme si své peníze
 - hrajeme si na obchod, zkusíme reklamovat

KAMARÁDI

- Milí kamarádi
- sestavíme pravidla soužití
 - místo po mé pravici je volné, rád bych, aby tam seděl..., protože...
 - malujeme portrét kamaráda, z vystříhaných podobizen vytvoříme skupinový portrét naší družiny
 - povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel, spolužák
 - vyprávíme ostatním o našem nejlepším kamarádovi, o dobrých vlastnostech, kterých si na lidech vážíme
 - každý z nás napíše, co se mu na kamarádech líbí
 - snažíme se na každém spolužákovi najít něco dobrého
- Učíme se toleranci a pořádku
- hrajeme si na malého pomocníka, hledáme, kde můžeme pomáhat
 - přemýšlíme o vandalismu
- Nejsme všichni stejní
- uvědomujeme si, jak jsou někteří lidé znevýhodněni
 - představujeme si pocity nevidomého člověka, máme zavázané oči, ostatní nás navigují
 - zkusíme malovat ústy
 - poslepu určujeme předměty
 - orientujeme se v prostoru (zkoušíme dojít poslepu k cíli)
- Všude žijí lidé
- čteme si pohádky z různých světadílů
 - naučíme se hru dětí z jiného kontinentu

SVÁTKY A OSLAVY

- Každý den má někdo svátek
- seznamujeme se se jmény v kalendáři, zapíšeme si spolužáky, kteří budou mít v tomto školním roce svátek
 - přemýšlíme, jak blahopřát při různých příležitostech
- Kouzelný čas
- vnímáme začínající atmosféru Vánoc
 - vyprávíme si naše vánoční příběhy
 - vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly
 - vyzdobíme si třídu
 - vyprávíme si o vánočních zvycích, které u nás doma dodržujeme
 - učíme se koledy
 - na vycházkách pozorujeme výzdobu města, obchodů
 - vyrábíme vánoční ozdoby z různých materiálů
 - naši třídu si zdobíme vánočními motivy
 - vyrábíme přáníčka k Vánocům
 - zkoušíme vánoční zvyky
- Velikonoce
- čteme si o zvycích spojených s jarem
 - malujeme a zdobíme kraslice
 - zdobíme třídu symboly Velikonoc
 - učíme se koledy
- Den učitelů
- pátráme, kdo byl J. A. Komenský
- Náš den D
- povídáme si o významu Dne dětí
 - soutěžíme a závodíme

JAK SE SPRÁVNĚ CHOVAT

- Člověk mezi lidmi
- besedujeme o kouzelných slovech (děkuji, prosím, omlouvám se)
 - učíme se správně zdravít, požádat o něco
 - co je to etiketa
 - čím můžeme druhého potěšit
 - besedujeme o tom, jaké chování očekávají dívky od chlapců a naopak
 - hodnotíme naše chování ve školní jídelně
 - vybíráme vhodný oděv, listujeme v módních časopisech
 - malujeme hudební nástroje
 - hrajeme scénku s námětem: Přicházíme do divadla, kdy tleskat atd.
 - jdeme společně do kina
- Cestou necestou
- připomínáme si vhodné a nevhodné chování v dopravních prostředcích

	- hrajeme scénky, jak se chovat/nechovat v dopravních prostředcích
Mluvíme správně?	- cvičíme si jazyk - pomocí říkadel cvičíme melodii jazyka - vyprávíme si příběhy ze života - dramatizujeme jednoduché pohádky - čteme s porozuměním a správnou artikulací
Řekni to beze slov	- vyprávíme si o využití lidského těla k neverbální komunikaci, pracujeme s gesty - pantomimicky předvádíme povolání, sporty, pocity - pantomimicky vyjadřujeme děj či situace ze známých pohádek
V restauraci a u stolu	- seznamujeme se s pravidly slušného chování ve veřejných prostorech - cvičíme se ve správném stolování
V naší jídelně	- při stolování dodržujeme základní hygienické návyky - dodržování zásad správného stolování procvičujeme denně ve školní jídelně - kulturní prostředí si připravujeme i při svačinách
Co jsme viděli a slyšeli ve sdělovacích prostředcích	- povídáme si o pořadech v televizi - porovnáváme realitu s některými filmovými příběhy - připravíme si a zahrajeme si vědomostní televizní soutěž

3. Lidé a čas

NÁŠ DENNÍ REŽIM

Co vše stihneme během dne	- vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, učíme se rozlišovat povinnost a zábavu - kreslíme, co nás nejvíc baví, co méně - vybíráme jednotlivé denní činnosti, přiřazujeme k nim vhodnou dobu - co by se stalo, kdyby přestal fungovat čas - společně připravujeme týdenní plány ŠD - plánujeme náš odpočinek po příchodu ze školy
Jak jsme prožili včerejší den	- besedujeme o možnostech využívání času - plánujeme správný režim jednoho dne, týdne - besedujeme na téma, jak jsem strávil víkend, malujeme, co jsme zažili
Kdy se nejlépe připravíme do školy	- seznamujeme se s křivkou výkonnosti člověka v průběhu dne - využíváme hry, při nichž si cvičíme paměť pozornost, soustředěnost a tvořivé myšlení - vzájemně si sdělujeme, které předměty máme nejraději, besedujeme nad důvody této oblíbenosti

Měření času	<ul style="list-style-type: none"> - kreslíme, malujeme měřidla času - vyrobíme si vlastní papírové hodiny
Přesnost je zdvořilostí králů	<ul style="list-style-type: none"> - vyprávíme si příhody, v nichž měl význam čas - hledáme, co nás okrádá o čas, čím zdržujeme sebe, rodiče, kamarády - besedujeme o nebezpečnosti spěchu, který často přinese zbytečná zranění - uvědomujeme si význam dochvilnosti a přesnosti
Jak pomáhaly děti doma dříve a jak dnes	<ul style="list-style-type: none"> - srovnáváme, jak pomáhaly děti dříve a dnes - povídáme si, jak pomáháme doma my
Malý pomocník	<ul style="list-style-type: none"> - besedujeme o vybavení domácnosti dříve a dnes - kreslíme moderní spotřebiče, navrhujeme pomocníky pro budoucnost
Putování časem	<ul style="list-style-type: none"> - besedujeme, jak se žilo dříve, vypravujeme, co jsme se dozvěděli od prarodičů
Naše město dříve a dnes	<ul style="list-style-type: none"> - na vycházce sledujeme rozdíly mezi novostavbami a starými domy - hledáme stavby staré jako my, naši rodiče nebo prarodiče
Lidé a minulost	<ul style="list-style-type: none"> - čteme české pohádky, básničky, hádanky, týkající se naší minulosti

4. Rozmanitosti přírody

PŘÍRODA KOLEM NÁS

Jak se mění náš strom	<ul style="list-style-type: none"> - na vycházkách pozorujeme přírodu - kreslíme určitý strom v jednotlivých ročních obdobích - pomocí obrázků porovnáváme, jak se mění příroda v jednotlivých ročních obdobích - využíváme listy a plody pro koláže
S hlavou v oblacích	<ul style="list-style-type: none"> - při vycházkách pozorujeme život na stromech - učíme se poznávat ptáky - kreslíme ptačí hnízdo - besedujeme nad obrázky ptáků - krmíme ptáčky v zimě, víme, co jim chutná - v zimě pozorujeme stopy ptáků na sněhu
Naše květiny	<ul style="list-style-type: none"> - povídáme si o různých odrudách květin a o jejich podmínkách k životu - pečujeme o květiny - přesazujeme, zaléváme - pozorujeme klíčení semínek

- čteme ukázkou z knihy „Jak Křemílek a Vochoomůrka zasadili semínko“
- Za dobrodružstvím - soutěžíme v poznávání zvířat
- soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat, rostlin
- Práva zvířat - besedujeme o právech každého živočicha na život, vyprávíme si o útulcích pro zvířata
- Můj miláček - vyprávíme si o domácích zvířatech
- kreslíme své mazlíčky a vyprávíme o nich
- Zvířata a jejich mláďata - získáváme informace z knih o životě zvířat
- zvířata, která známe, rozdělíme podle toho, kde žijí
- kreslíme své oblíbené zvíře

ROČNÍ OBDOBÍ

- Příroda a my - besedujeme o ročních obdobích, změnách v přírodě
- učíme se básničky s přírodní tematikou
- na vycházkách pozorujeme změny v přírodě a malujeme je
- Podzim - vyrábíme draky
- soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny
- poznáváme houby (pracujeme s atlasem)
- Zima - pomáháme zvířátkům a ptákům přežít zimu
- vyprávíme, co jsou masopustní zvyky
- vyrábíme si masopustní masky
- pořádáme dětský karneval
- vyzdobíme družinu nejlepšími maskami
- Jaro - pozorujeme jarní práce v zahradách
- kreslíme a malujeme jarní květiny
- kreslíme mláďata domácích zvířat

POČASÍ

- Pranostika na každý den - vyhledáváme pranostiky, uvažujeme o jejich smyslu
- sledujeme počasí a porovnáváme jej s pranostikami

VODA

- Vodní hrátky - besedujeme o vodě, jejích skupenstvích a významu
- podle své fantazie kreslíme koloběh vody

CHRÁNÍME SI SVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- Co do přírody nepatří
- pomáháme při úklidu okolí školy
 - jak třídíme odpad
 - besedujeme, jak člověk škodí lesu
 - co by se dalo zlepšit v životním prostředí

5. Člověk a jeho zdraví

PEČUJEME O SVÉ ZDRAVÍ

- Já – my
- poznáváme své tělo
 - hrajeme hru Hlava, koleno
- Naše tělo
- vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu
 - zjišťujeme jak správně relaxovat
- Čistota půl zdraví
- jaká je denní hygiena
 - ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchání, použití WC
- Náš zdravý jídelníček
- desatero zdravé výživy
 - kreslíme ovoce a zeleninu
 - sestavíme týdenní zdravý jídelníček
 - vystřihujeme obrázky zdravých a méně zdravých potravin
 - besedujeme o přírodních a umělých vitamínech
 - beseda o zdravém občerstvení pro návštěvu
- Jídlo – součást dne
- tvoříme plán denního stravovacího režimu
 - ve školní kuchyňce připravíme pomazánku
- Chci být zdravý
- čteme o dětských nemocech a jejich léčení
 - zajímáme se o zdravotní prevenci
 - vyprávíme si o režimu dne při léčení doma na lůžku
 - povídáme si jak pečovat o své zdraví
 - povídáme si jak zacházet s léky, o respirační době
 - učíme se ošetřovat jednoduchá zranění
 - při vycházce jdeme ke zdravotnímu středisku
- U lékaře
- čteme a vyprávíme jak předcházet úrazům (na kole, při koupání)
 - vyprávíme si své zkušenosti z pobytu v nemocnici nebo u lékaře
 - hrajeme si na lékaře a pacienta
- Příroda léčí
- vyhledáváme léčivky v atlase rostlin
 - kreslíme je a zjišťujeme, jaké mají účinky
 - povídáme si, jak se léčilo dřív
- Pečujeme o svůj vzhled
- při tělovýchovných chvilkách procvičujeme své tělo
 - soutěžíme ve znalostech hygienických návyků

- při péči o náš vzhled a čistotu nás zajímá, které kosmetické přípravky můžeme používat
- Úsměv nám sluší
 - povídáme si o péči o náš chrup
 - procvičujeme si techniku čištění zubů
- Co nás může ohrozit
 - povídáme si, jak se máme chovat na ulici, v dopravním prostředku, abychom se vyhnuli úrazům
 - na modelových situacích zkusíme, jak se chovat při snaze neznámého člověka navázat s námi kontakt
 - učíme se přivolat pomoc dospělého nebo policie
 - poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny
- Už vím jak-
den bez úrazu
 - ptáme se, co nám může uškodit (neznámá zvířata)
 - na výletě si uvědomujeme možná nebezpečí a zjišťujeme, jak jim předcházet
 - vyprávíme si, co se nám nebezpečného přihodilo, jak jsme situaci vyřešili
- Au!To bolí!
Zachránci
 - kontrolujeme, co má obsahovat příruční lékárníčka
 - učíme se používat lékárníčku
 - učíme se zásadám první pomoci
- Chci být fit
 - přenášíme zraněného, ošetřujeme zlomeninu
 - besedujeme s primárním preventistou, odhalujeme další nebezpečí (injekční jehly apod.)
 - kreslíme návrhy plakátů proti kouření a drogám

CHODÍME VEN KAŽDÝ DEN

- Každodenní pobyt venku
 - denně chodíme ven
 - každý měsíc se naučíme novou hru
 - pořádáme jednoduché soutěže s míčem, se švihadlem
 - relaxujeme při individuálních hrách
- Příroda - naše tělocvična
 - při vycházkách překonáváme přírodní překážky
 - prohlubujeme znalosti o živé a neživé přírodě
- Zimní radovánky
 - soutěžíme, kdo nejrychleji postaví sněhuláka
 - závodíme v hodu sněhovou koulí na cíl, do dálky apod.
 - kreslíme do sněhu, vyšlapáváme jednoduché obrázky
- Míčové hry
 - seznamujeme se s pravidly míčových her
 - nacvičujeme vybíjenou a kopanou venku i v tělocvičně
 - jednotlivá oddělení soutěží v míčové olympiádě
- Atletická olympiáda
 - připravíme hry pro naše sportovní odpoledne
 - vymyslíme celkový program, plánujeme, kde budou jednotlivá stanoviště

- navštívíme místní stadion
- kreslíme sportovce, vytváříme plakáty
- hrajeme si na rozhodčí, víme, co je fair-play